

HÖGSKOLAN VÄST

SENAST ÄNDRAT 2013-01-25

INSTITUTIONEN FÖR EKONOMI OCH IT
Avdelningen för Företagsekonomi

Anvisningar och bedömningskriterier för uppsatsskrivande i företagsekonomi

Innehåll

1. INTRODUKTION	1
2. UPPSATSPROCESSEN OCH ARBETSGÅNG	4
3. UPPSATSHANDLEDNING OCH DESS SPELREGLER.....	6
4. OPPOSITION OCH FÖRSVAR AV UPPSATSEN	7
4.1 Riktlinjer för oppositionen	7
4.2 Riktlinjer för försvaret	8
5. OLIKA UPPSATSERS LIKHETER OCH SKILLNADER.....	9
6. BEDÖMNING AV UPPSATSER.....	11
6.1 Bedömningsgrunder	11
6.2 Arbetsgången vid betygssättning.....	13
REFERENSLISTA	14
BILAGA 1: TIDSPLAN UPPSATSARBETE	I
BILAGA 2: FORMELLA KRAV PÅ SLUTRAPPORTEN – SPRÅK OCH FORMALIA	II
BILAGA 3: PLANERINGSRAPPORTENS INNEHÅLL.....	V
BILAGA 4: PROBLEMATISERING	VII
BILAGA 5: METOD	X
BILAGA 6: TEORETISK REFERENSRAM.....	XIII
BILAGA 7: EMPIRI	XVI
BILAGA 8: ANALYS OCH TOLKNING	XVIII
BILAGA 9: SLUTSATS	XX

1. Introduktion

Att skriva uppsats är ett spännande och utmanande tillfälle för studenterna att fördjupa sig inom ett eget intresseområde. Arbetsformen är annorlunda jämfört med vanliga kurser, eftersom det ställs högre krav på självständighet och analysförmåga. Studenterna tränas i att planera, genomföra och presentera ett projekt under en begränsad tidsperiod, en viktig förberedelse inför ett framtida yrkesliv. Studenterna förväntas arbeta självständigt, integrera kunskaper och färdigheter från tidigare kurser, tillämpa vetenskapliga metoder samt presentera och försvara sin uppsats. Uppsatsarbetet har dessutom som avsikt att utveckla kritiskt tänkande. Studenterna ges genom uppsatsarbetet tillfälle att utveckla sin förmåga att:

- arbeta självständigt
- ställa långsiktiga mål och planera sin tid
- samla in trovärdig information för att besvara frågor
- analysera resultat på ett tillförlitligt sätt
- bearbeta information kritiskt och dra slutsatser
- genomföra objektiva utredningar
- uttrycka sig sakligt i tal och skrift
- sakligt granska sitt eget och andras arbeten och resultat
(Fritt efter Nyberg och Tidström, 2012, s. 34)

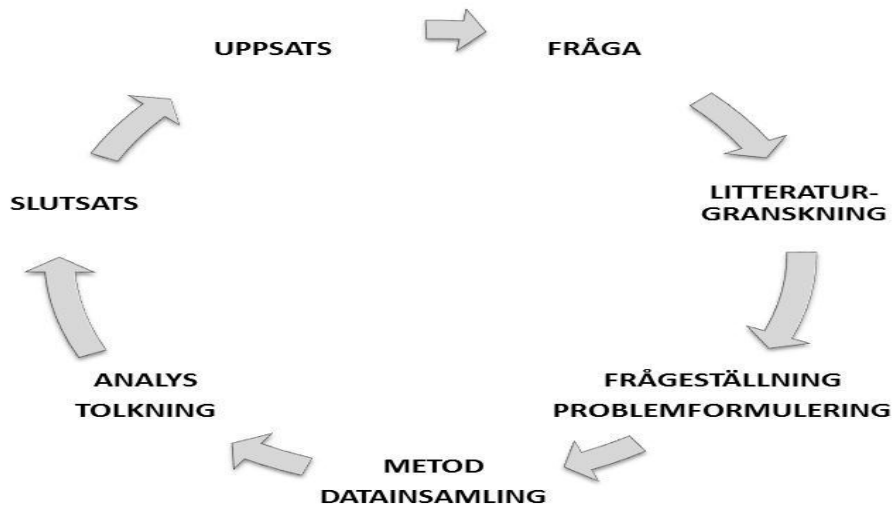
Utbildning på universitet och högskola syftar till att kontinuerligt träna dessa förmågor baserat på ett vetenskapligt förhållningssätt. Oftast sker detta i form av skriftliga rapporter och uppsatser. Att skriva är en skapande process - ett hantverk som behöver tränas upp för att steg för steg förfinas (Lindstedt, 2002). Sträva därför efter att skriva så mycket som möjligt i varje delkurs på vägen till examensarbetet.

Vid vetenskapligt forskningsarbete finns krav på *saklighet* (de uppgifter författaren ger skall vara sanna och riktiga), *objektivitet* (strävan efter att vara objektiv) och *balans* (ge rätt utrymme åt det som uppsatsen behandlar) (Ejvegård, 2009). Vidare är vetenskapliga texter en genre med specifika egenskaper och krav på *precision* (använda begrepp skall ha en klart definierad betydelse), *koncentration* (texten skall behandla valt ämne så effektivt som möjligt) samt *organisation* (logiskt struktur) (Jarrick och Josephson, 1996).

Uppsatsanvisningarna är i sin helhet avsedda för examensarbeten på kandidat- och magisternivå, men gäller i tillämpliga delar för allt uppsatsskrivande samt PM och projektarbeten i företagsekonomi. Anvisningarna innehåller information om uppsatsprocessen, spelregler för handledning, råd och riktlinjer för vad uppsatsen skall innehålla och hur den skall utformas samt grunder för betygssättning. Det kan därför vara lämpligt att läsa igenom anvisningarna vid flera tillfällen under uppsatsarbetets gång. Övrig metodlitteratur för respektive projekt tillämpas efter diskussion med kursansvarig lärare eller handledare.

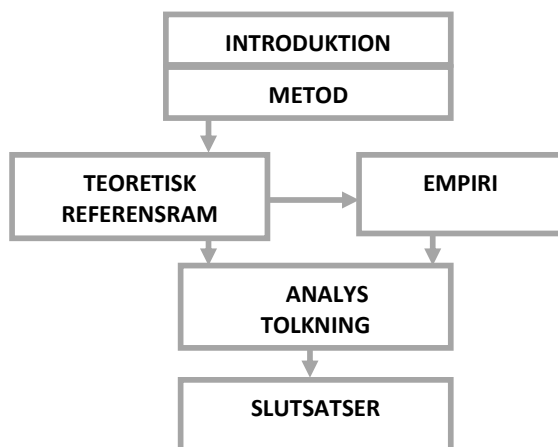
Den traditionella forskningsprocessen kan beskrivas som en cirkulär process med flera olika delmoment som ofta griper in i eller överlappar varandra. Processen (se Figur 1) startar med en fråga eller ett problem initierat av författaren eller en uppdragsgivare.

Därpå följer ett "läsa på"-moment där du söker och tar del av tidigare forskning inom området. Frågeställningar och problem specificeras därefter ytterligare. Metodmomentet innefattar insamling av data (empiri) exempelvis via observationer, intervjuer eller enkäter.

Figur 1. Forskningshjulet – en illustration av den traditionella forskningsprocessen (Omarbetad från Backman, 2008, s. 27)

Analysmomentet innebär att insamlad data organiseras och systematiseras. I tolkningsmomentet ges analysen en mening och ett innehåll dvs data tolkas. Rapportering innebär slutligen att resultatet görs tillgängligt för andra. Forskningsprocessen är ofta iterativ, dvs upprepande av olika moment, exempelvis när författaren efter litteraturgranskning, handledning eller opponentseminarier går tillbaka och arbetar om tidigare moment. I vetenskapliga arbeten har författaren omformulerat och preciserat sina problemformuleringar och frågeställningar många gånger, vilket ofta benämns som den hermeneutiska spiralen (se t ex Ejvegård, 2009). En traditionell uppsats innehåller följande delar där pilarna visar på delarnas inbördes samband:

Figur 2. Illustration av uppsatsen delar (Omarbetad från Björklund och Paulsson, 2012, s. 45)

När du skriver uppsats, se gärna uppsatsens delar som delar till en bil som skall monteras. De olika delarna kan i sig delvis färdigställas parallellt, men måste finjusteras för att passa ihop i en helhet för att bilen skall fungera. Uppsatsen bör alltså *inte* skrivas som när du virkar en grytlapp – att börja i ena änden och sedan maska för maska närma sig den andra. Det är då omöjligt att redigera utan att repa upp allt (Jarrick och Josephsson, 1996).

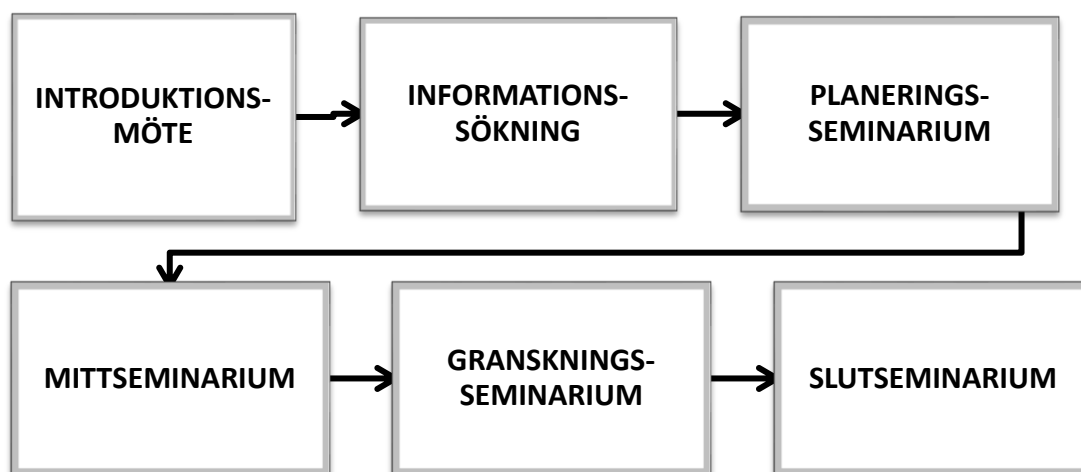
Följande allmänna förutsättningar gäller för examensarbeten:

- Uppsats skrivs i grupper om två personer. Det är inte möjligt att vara fler än två personer i en uppsatsgrupp. Båda gruppmedlemmar har ett gemensamt ansvar för hela uppsatsen. Inlärningsprocessen blir ofta mer intensiv om du samarbetar med någon. Gruppmedlemmar kan inspirera och motivera varandra och lära av varandra. När du skriver tillsammans med någon bör ni komma överens om hur ni skall arbeta med avseende på t ex ambitionsnivå, bestämda arbetstider varje dag eller vecka, särskilda ansvarsområden och övriga arbetssätt, såsom att läsa varandras textutkast och ge konstruktiv feedback (Nyberg och Tidström, 2012, s. 18).
- Varje uppsatsgrupp tilldelas en handledare efter att planeringsrapporten godkänts.
- Examinator sätter betyg på uppsatsen i samråd med examinatorskommittén.
- När uppsatsen är godkänd och har fått sin slutliga utformning efter ev viss revidering, skall ett arkivexemplar lämnas till examinator för inrapportering av betyg och arkivering. Arkivexemplaret skall enbart bestå av lösa sidor.
- Först då både ett arkivexemplar av den slutgiltiga och av examinator godkända uppsatsversionen finns hos kursadministratören och uppsatsen är inlagd i PDF-format i DiVA (elektronisk databas), kommer betyget på examensarbetet att rapporteras in i LADOK. Anvisningar för publicering i DiVA finns på bibliotekets hemsida under ”Plugga och Skriva”/”E-publicera i DiVA”. Observera att denna PDF-version av uppsatsen i DiVA inte får innehålla författarnas personnummer.

2. Uppsatsprocessen och arbetsgång

Ett examensarbete på kandidat- och magisternivå omfattar 15 hp. Det motsvarar tio veckors heltidsstudier, men uppsatsen genomförs oftast under en längre tidsperiod. Anledningen till detta är att författarna behöver tid på sig för att fundera över och formulera sitt forskningsproblem och att forskningsfrågorna skall ha tid att växa och få en tydlig formulering. Det krävs i allmänhet en viss framförhållning för att planera och genomföra intervjuer och andra undersökningar.

Uppsatsgrupperna träffas vid ett antal seminarier tillsammans med handledare eller examinator enligt Figur 3 (se även bilaga 1). I början av respektive kurs presenterar kursansvarig vilka tidpunkter för seminarier och deadlines för inlämningar som gäller. Det är en viktig del av uppsatsarbetet att delta i seminarierna och att hålla överenskomna tider för inlämningar.

Figur 3. Uppsatsprocessens seminarier

Eftersom du deltar i en grupp har du inte bara ansvar gentemot dig själv utan också för hela gruppen, du skall alltså aktivt ta del i gruppens arbete. Detta innefattar att du vid planerings- mitt-, gransknings- och slutseminarium skall:

- närvara, läsa och aktivt diskutera andras idéer och utkast
- genomföra oppositioner enligt anvisningar

Seminarierna är inläringstillfällen och du kan genom att vara väl insatt i andra studenters forskningsproblem och metoder bidra till en stimulerande forskningsmiljö. Du lär dig mycket genom att kritiskt granska andras texter samt ge konstruktiv kritik (Nyberg och Tidström, 2012).

Vid *introduktionsmötet* presenteras uppsatskursen och då ges bland annat information om hur problematisering och forskningsfråga bör utformas. En väl genomarbetad problemdiskussion kräver mycket arbete och har stor betydelse för uppsatsförfattarnas

möjligheter att formulera intressanta och praktiskt genomförbara frågeställningar för uppsatsarbetet. Problemdiskussionen skall identifiera, avgränsa och formulera forskningsfrågan. Vid seminariet för *informationssökningen* presenteras vad som utmärker vetenskapligt granskad text. Information ges om vilka vetenskapliga källor (främst vetenskapliga tidskrifter) som finns inom det företagsekonomiska ämnesområdet samt hur författarna kan finna dessa i olika databaser.

Planeringsrapporten ger ett underlag för hur undersökningen är tänkt att genomföras, med bl a problemdiskussion, forskningsfråga, syfte, teoretisk referensram och metodbeskrivning (för förslag till disposition av planeringsrapporten, se bilaga 3). Planeringsrapporten lämnas till examinator enligt tidsplanen. Om planeringsrapporten godkänns av examinatorn presenteras den på *planeringsseminariet*. Därefter följer *mittseminariet*, vilket leds av handledaren och där uppsatsgrupperna presenterar sin teoretiska referensram och metod. Vid seminariet diskuteras omfattning, inriktning av teorival samt hur uppsatsgruppen använder teorin. Metodval, datainsamlingens omfattning samt alternativa val av teori och metod diskuteras.

För att få delta vid *granskningsseminariet* krävs ett fullständigt manus till uppsatsen. Respektive handledare meddelar vad som krävs, men ofta kan cirka 80 procent av en helt färdig uppsats ses som ett riktmärke. Syftet med detta mer formella seminarium är att du skall få synpunkter på ett stadium där det fortfarande är möjligt att göra ordentliga förändringar och förbättringar av uppsatsen. Seminariet leds av handledaren för uppsatsen. Det inleds med att respektive grupps författare får tillfälle att korrigera de fel som eventuellt finns i manuskriptet. Författarna försvarar därefter sitt arbete genom kommentarer och diskussion av opponenternas granskning. En lista på korrekturfel som till exempel stavfel kan överlämnas till författarna efter seminariet. Inför granskningsseminariet skall även en kontroll i antiplagieringssystemet URKUND genomföras enligt kursansvarigs anvisningar.

Uppsatsprocessen avslutas med ett *slutseminarium* där den färdiga uppsatsen granskas inför betygssättningen. Seminariet leds därför av examinatorn. I likhet med granskningsseminariet inleds seminariet med att respektive grupps författare får tillfälle att korrigera de fel som eventuellt finns i manuskriptet. Därefter presenterar och opponerar opponentergruppen på uppsatsen enligt givna riktlinjer (se kapitel 4). För uppsatser som blir underkända vid det första slutseminariet finns två ytterligare tillfällen nästföljande termin där uppsatsgruppen kan gå upp på. Efter första slutseminariet upphör handledningen av uppsatsen.

3. Uppsatshandledning och dess spelregler

Uppsatsarbetet kännetecknas av en hög grad av självständighet. Det innebär att uppsatsförfattarna ansvarar för undersökningens genomförbarhet och för de åtgärder de vidtar, exempelvis val av metoder, insamling av data, analys av resultat samt att arbetet fortskrider enligt tidplanen.

Handledarens roll är att vara en diskussionspartner som ställer kritiska frågor, pekar på problem, ger synpunkter och råd samt ger feedback på din text. Handledaren kommer inte ge exakta anvisningar för *vad* och *hur* du skall göra då det är du som skall välja, fatta och ansvara för dina beslut. Förutom handledare på högskolan kan det finnas externa resurspersoner, t ex om du skriver en uppsats på uppdrag av ett externt företag.

För att få ut mesta möjligt av handledningstillfällena bör du följa några enkla spelregler:

- kom förberedd till seminarier eller individuella handledningstillfällen - du skall alltid ha tänkt själv och ha ett skriftligt underlag att presentera/diskutera, vilket möjliggör en så konkret och framåtriktad handledning att du kan förbättra din text
- lämna ett skriftligt underlag med tydliga anvisningar till de delar av texten du vill diskutera *i god tid* före handledningstillfället
- ta kontakt med handledare innan du inleder datainsamlingen
- var öppen och mottaglig för förslag
- anteckna noga idéer och det som diskuterats
- ta initiativet och boka vid behov tid för individuell handledning utöver det som ges i samband med seminarierna samt ange tydligt vad du vill diskutera (Rienecker och Jørgensen, 2002)

Den handledning som ges utöver inplanerade seminarier skall bygga på att du har ett väsentligt problem att diskutera, dvs något du på förhand har funderat igenom, och kring vilket du kommit fram till att du behöver en bedömning eller kommentar för att kunna gå vidare. Observera att handledning endast erbjuds under den termin då du följer uppsatskursen, dvs fram till slutseminariet i juni.

Handledaren kan inte ge ett förhandsutlåtande om vilket betyg uppsatsen kan tänkas få, eftersom betygssättningen är examinatorns uppgift. Handledaren kan inte heller korrekturläsa uppsatsen eller ge vägledning om ordbehandlingsproblem. I sådana ärenden kan du istället kontakta Servicedesk eller Språk- och Textcentrum.

4. Opposition och försvar av uppsatsen

Att opponera på någon annans uppsats är ett övnings-, inlärnings- och bedömningstillfälle. Att vara opponent innebär att med en konstruktiv grundattityd kritiskt granska den framlagda uppsatsen och ta fram dess starka och svaga sidor samt föra en dialog med författarna. Genom oppositionen får du även tillfälle att visa din egen kompetens inom uppsatsskrivande. Författarna bör ha en öppen inställning till opponenterna och deras kommentarer då dessa kan bidra till att förbättra uppsatsen.

Oppositionsmomentet är en viktig del av processen för examensarbetet och fullgörs vid seminarierna i uppsatskursen. Kravet här är i första hand godkända prestationer. En väl genomförd opposition kan emellertid påverka den samlade bedömningen av prestationerna på kursen.

4.1 Riktlinjer för oppositionen

När du förbereder oppositionen, se då till att strukturera och ordna dina uppfattningar och åsikter i en lämplig ordning - i det närmaste som ett kort föredrag. Att opponera är att bedöma, att bjuda motstånd och att skapa spänning. Oppositionen är till för att ge konstruktiv kritik genom att försöka visa på uppsatsens förtjänster och att lyfta fram de möjligheter som finns till att förbättra och förstärka eventuella svagare delar. Varje uppsats bör uppfattas och bedömas efter sina egna förutsättningar; oppositionen skall alltså ta rimlig hänsyn till de utgångspunkter och begränsningar som författarna till studien har angivit, men ett visst mått av "om jag hade varit ni" är tillåtet.

Oppositionen skall finnas nedskrivna så att respondenterna och handledare/examinator kan få den tillhanda efter seminariet. Att sätta oppositionen på pränt är också till nytta för opponenterna eftersom det tvingar till eftertanke. Opponenterna har ansvar för att genom samtal med författarna medverka till att syftena med respektive seminarium uppfylls. Dessa syften är:

- att varje seminarium blir ett inläringstillfälle för författare, opponent och åhörare i konsten att genomföra och bedöma vetenskapliga forsknings- och utredningsarbeten
- att författaren skall få utförlig "feedback" på sitt arbete utöver den som ges av handledaren.

Opponenterna skall ifrågasätta gjorda val och dragna slutsatser (*kritiskt tänkande*), finna och föreslå nya infallsvinklar på det behandlade problemet (*kreativt tänkande*) samt se styrkan och möjligheterna i den framlagda uppsatsen (*positivt tänkande*). Det innebär att kritiken skall framföras i en dialog med författarna, där opponenterna skall ha fokus på att granska helheten och de delar som enligt dem har avgörande betydelse för bedömningen. Några vanligt förekommande misstag som opponenterna bör undvika är:

- Att vara positiv i alltför diffusa termer. Det ger uppfattningen att opponenten inte försökt eller förmått tränga in i uppsatsen och därmed inte gjort sitt jobb.
- Att försöka "såga" uppsatsen. Konsten är att föreslå bättre alternativ själv.

- Att gå igenom uppsatsen sida för sida, dvs spendera tid på smådetaljer. Detta brukar medföra att för lite tidsutrymme ges att granska och diskutera analys och slutsatser. Ett tips är att istället överlämna en förteckning över formaliafel och andra småfel.
- Endast formaliabrister som försvårar för läsare att förstå och bedöma uppsatsen skall tas upp på seminariet och kortfattat återges när det sammanfattande omdömet avges.

4.2 Riktlinjer för försvaret

Att vara respondent, dvs att försvara sin uppsats, är inte heller det en alldeles enkel eller självklar sak. Kom ihåg att det är du som uppsatsförfattare som har mest ingående kunskap om uppsatsen, men acceptera samtidigt att det egna arbetet kan ha brister som är värda att kritisera, och förhåll dig öppen för förslag på förbättringar. Att rekommendera innan seminariet är att ställa dig följande strategiska fråga: Hur ska jag agera för att oppositionen skall bli så användbar som möjligt för det vidare uppsatsarbetet? Det är ofta bättre att be opponenterna utveckla eller förklara sitt resonemang än att direkt gå i svaromål. Ställ gärna frågor till opponenterna när något är oklart, som t ex: Vad menar ni med...? Vad skulle vara ert råd..? När opponenter gör påpekanden som författarna inte har ett starkt försvar mot, är det bättre att erkänna att opponenter har en poäng än att försöka försvara sig med dåliga argument. I ett i övrigt starkt försvar är det snarare en styrka än en svaghet att ge erkännanden åt opponenter.

5. Olika uppsatserns likheter och skillnader

Uppsatser skiljer sig från andra skriftliga tillämpningsuppgifter och PM som du har författat tidigare under din utbildning, bl a vad gäller den tid som står till förfogande, kraven på omfång och djup/kvalitet samt självständighet. Vid Högskolan Väst har vi två typer av uppsatser i företagsekonomi. På grundnivå har vi kandidatuppsats (också kallad C-uppsats), vilken ingår i kandidatexamen. På avancerad nivå har vi magisteruppsats (också kallad D-uppsats), vilken ingår i magisterexamen. Båda dessa uppsatser är examensarbeten som omfattar 15 hp, men eftersom uppsatserna skrivs på olika nivåer skiljer sig kraven åt mellan dessa (se tabell 1).

En uppsats består av en första sida, en sammanfattning på svenska och engelska, en innehållsförteckning samt ett lämpligt antal och utformade kapitel som behandlar introduktion, problem, syfte, metodval, teoretisk referensram, empiriredovisning, analys, slutsatser, referenslista och ev bilagor. Strukturen och kapitelordningen kan i olika uppsatser se olika ut. Liksom en del författare väljer att ha flera metodkapitel i stället för ett enda, väljer andra t ex att ha flera teorikapitel, empirikapitel och/eller analyskapitel. Dessa val kan vara helt i sin ordning, det väsentliga är att strukturen kommunicerar uppsatsens innehåll på ett bra och tydligt sätt, att varje kapitel är väl strukturerat och innehåller en god argumentation samt att uppsatsens innehåll i sin helhet motsvarar de krav som gäller för ett godkänt betyg.

En uppsats innehåller normalt insamling och bearbetning av empiri. Ett alternativ som kan komma ifråga på magisternivå, är den teoretiska uppsatsen (theoretical research), också kallad litteraturöversikt. En rent teoretisk uppsats innebär vanligen en genomgång av forskningsläget inom ett visst fält där författarna genom en analys av utvecklingstrender eller liknande inom tidigare forskning bidrar med ny kunskap. Den största skillnaden mellan en kandidat- och magisteruppsats är att kraven på vetenskaplighet och teoretiskt kunskapsbidrag är högre vad gäller en magisteruppsats. På kandidatnivå är kravet på att utveckla ny kunskap något mer begränsat. Magisteruppsatskursen är forskningsförberedande, vilket gör att kraven på vetenskaplig stringens blir högre i detta arbete. Det betyder bl a att det som brukar kallas "forskningsfronten" skall belysas. Det krävs att den vetenskapliga tyngden i uppsatsens källor är högre när det t ex gäller inslaget av aktuella artiklar från vetenskapliga tidskrifter. Alternativa metoder skall diskuteras och valet av metod motiveras. Teorianknytning, analys, kritisk granskning och förslag till vidare forskning är andra viktiga inslag. Högre krav ställs också på förmågan att inom huvudområdet göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga aspekter och samhällsaspekter, etiska aspekter samt på förmågan att visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete. För en mer fördjupad redogörelse av innehållet i och kraven på de olika uppsatsdelarna, se kapitel 6 och bilaga 4-9. Tabell 1 nedan beskriver skillnader och likheter mellan kandidat- och magisteruppsats.

Innehåll	Kandidatuppsats, 15 hp	Magisteruppsats, 15 hp
Problemformulering och syfte	Tillåts i huvudsak vara praktiskt motiverat. Även om en uppsats har fokus på problemlösning, måste dock uppsatsförfattaren formulera ett akademiskt godtagbart problem.	Problemformuleringen och syftet skall främst riktas mot kunskapsutveckling. Den/det ska <i>helst</i> även vara praktiskt motiverad/t
Litteratur För alla uppsatser krävs förmåga att självständigt söka och välja relevant litteratur samt positionera sig med hjälp av relativt etablerad och aktuell forskning inom ämnet	Den teoretiska referensramen skall huvudsakligen utgöras av vetenskapliga artiklar.	De huvudsakliga källorna skall vara vetenskapliga artiklar, avhandlingar och böcker med tydlig forskningsinriktning. Att uppfylla kravet på att uppvisa självständig bearbetning av teorier är viktigt
Teorianvändning och vetenskaplighet	Här accepteras att den teoretiska referensramen främst används för att lösa ett praktiskt problem.	Det krävs att de slutsatser som dras har vissa teoretiska implikationer, t ex kan befintliga teorier testas eller utvecklas.
Metod och metodologiska diskussioner Oavsett uppsatstyp/-nivå krävs en metoddiskussion som är väl kopplad till aktuell studie	Här ställs främst krav på ett utifrån problemställningen motiverat och väl formulerat metodval. Kravet på generaliserbarhet/överförbarhet kan här reduceras något.	Kraven på metodologisk medvetenhet ökar även i kunskaps-teoretiska termer. Högre krav ställs också på argumentationen för metodvalet och en stringent genomförd och vetenskapligt accepterad undersökning och analys. Här skärps dessutom kravet på representativitet/ överförbarhet.
Resultatredovisning och analys Här knyts de teoretiska utgångspunkterna och de empiriskaresultaten samman på ett systematiskt, trovärdigt och självständigt sätt.	En mer deskriptiv resultatredovisning och analys kan godkännas	Analys, resultatredovisning och slutsatser ska tillföra området ett kunskapsbidrag som i någon mening är vetenskapligt accepterad.

Tabell 1. Jämförelse av krav på innehållet i en kandidat- och magisteruppsats (Fritt efter Umeå Universitet, 2012)

6. Bedömning av uppsatser

En uppsats kan ges betygen underkänt (U), godkänt (G) eller väl godkänt (VG). En omfattande komplettering kan förekomma innan en uppsats får betyget G. Både uppsatser med betyget G och VG kan behöva åtgärda vissa smärre kompletteringar av formalia karaktär. Det går däremot inte att genom komplettering ändra en uppsats med betyget godkänd till betyget väl godkänd. Det går heller inte att få "förhandsinformation" om betygsbedömningen inför slutseminariet.

För en godkänd uppsats är språket och uppsatsens formella utseende absoluta krav (se bilaga 2). En god språkbehandling är avgörande för att innehållet i en uppsats ska kommuniceras på ett acceptabelt sätt. I vissa fall kan språkgranskning krävas för att uppsatsen ska kunna godkännas. Bland bedömningskriterierna bör dessutom *helhetsbedömningen* och *argumentationens kvalitet* särskilt framhållas. En uppsats som saknar en bra helhet kan inte få ett godkänt betyg, även om dess olika delar är ambitiöst genomförda. Omvänt kan en uppsats med en bra helhet, men med mindre väl utvecklade och genomförda delar, inte uppnå betyget väl godkänd.

6.1 Bedömningsgrunder

De kriterier som handledare och examinatore använder som utgångspunkt för vägledning, bedömning och betygsättning av uppsatser utgår från Högskoleverkets nationella mål för uppsatser inom företagsekonomi (Högskoleverket, 2012). Dessa mål sammanställs i tabell 2 nedan. Tabellen visar uppsatsens huvuddelar, kopplade till bedömningsgrunderna, vilka också förtydligas. Vid sidan av att tydliggöra dessa mål, skall sammanställningen fungera både som vägledning för vad som är viktigt att tänka på som uppsatsförfattare och som anvisningar för vad uppsatsen skall innehålla för att kunna bli godkänd, dvs vilka bedömningskriterier som gäller.

UPPSATSENS HUVUDDELAR	BEDÖMNINGSGRUNDER	FÖRTYDLIGANDEN
Problematisering	Identifiering och formulering av problem	Problemdiskussionen ska vara koncis, genomtänkt och strukturerad. Den ska utmynna i en tydlig och motiverad problemformulering som självständigt identifierats och skapats av författaren.
	Problematiseringens relevans	Valet av problem ska vara relevant med avseende både på tidigare kunskaper/studier inom området och på dess betydelse för yrkesliv, samhällsfrågor och/eller kunskapsutveckling. Valet ska motiveras och studieobjekt definieras.
	Syfte inklusive avgränsningar	Uppgiften ska vara preciserad och avgränsad på ett sådant sätt att den är genomförbar och att det går att avslutningsvis läsa ut resultatet. Syftet ska ha ett generellt intresse utöver uppsatsskrivande.

UPPSATSENS HUVUDELAR	BEDÖMNINGS-GRUNDER	FÖRTYDLIGANDEN
Teorier och begrepp	Förtrogenhet med teoretiskt tänkande	Inkluderar bl a förmåga att skilja mellan begrepps teoretiska och vardagliga betydelse.
	Tidigare relevant forskning	Tidigare viktiga arbeten inom det valda problemområdet ska vara identifierade och arbetet anknytet till befintlig teori- och begreppsbyggnad.
	Analysmodell med operationalisering av begrepp	Ska visa förmåga att välja och vid behov anpassa en användbar begreppsapparat som knyter an till tidigare relevant forskning och som uttryckligen används för behandlingen av det valda problemet. Begreppen ska uttryckas så att de kan definieras och/eller observeras. Valet av begrepp (teori, modell, tidigare studier) ska göras med koppling till problemet.
Övergripande metod eller angreppssätt	Redogörelse och motivering för vald design	Metodvalets för- och nackdelar ska diskuteras samt begränsas till problemrelevanta aspekter. Genomförandet ska vara uppenbart och kontrollerbart för läsaren.
	Undersökningsdesignens relevans med hänsyn till problem, modell och data	Den valda metoden ska motiveras och kopplas till problem, teori och modell.
	Redogörelse för insamling och analys av material och data	Redogörelsen för insamling och analys ska vara konsistent och författaren ska visa medvetenhet om hur bl a kvantitativa och kvalitativa analysmetoder används beroende på vald ansats.
Redovisning, analys, resultat och slutsatser	Avrapportering	Avrapportering av det empiriska materialet ska vara systematisk, med koppling till den valda modellen.
	Analys och tolkning kopplade till använda teorier, begrepp, metod	Analysen och tolkningen av materialet ska vara analytisk
	Slutsatser relaterade till syfte och problem	Resultat och slutsatser skall vara begripliga och diskuteras med avseende på trovärdighet, giltighet, relevans och besvara hur syftet uppfyllts.
Övergripande perspektiv	Formalia	Språket ska vara stringent och korrekt. Tillämpningen av figurer och tabeller ska vara formellt riktig. Systemet för källhänvisningar och källförteckning ska vara konsekvent.
	Sammanhang mellan problem, syfte, teori, modell, metod, data och slutsatser (den röda tråden)	Arbetet ska utgöra en helhet där problemformulering, teori, modell, val av metod, redovisning av insamlat och analyserat empiriskt material samt slutsatser hänger väl ihop och följer logisk på varandra. Arbetet har en balanserad disposition, ett logiskt framställningssätt och läsbarhet samt röd tråd.
	Kritiskt förhållningssätt	Visar förmåga att förhålla sig kritisk till egna och andras tankar, till teoretiskt och empiriskt källmaterial samt till det egna arbetet relaterat till samhälleliga, ekonomiska och etiska aspekter.
	Reflektion och kreativitet	Visar förmåga att reflektera och tänka nytt
	Trovärdigheten i tillvägagångssätt, resultat och slutsatser	Redogör för tillvägagångssättet på ett trovärdigt, logiskt och begripligt sätt.

Tabell 2. Grunder för bedömning av kandidat- och magisteruppsatser i företagsekonomi vid Högskolan Väst (Högskoleverket, 2012)

De flesta studenter har ofta höga målsättningar med sitt uppsatsarbete och lägger ned mycket tid och engagemang. Det är därför viktigt att betona att ett godkänt betyg betyder en kvalitet som är till belåtenhet. För att få ett VG-betyg krävs att uppsatsen ligger betydligt över normal nivå på ett flertal av de viktiga bedömningskriterierna (se angivna bedömningsgrunder i tabell 2 ovan).

6.2 Arbetsgången vid betygssättning

Ansvarig för betygssättning av uppsatser inom företagsekonomi är en examinator inom respektive ämnesdisciplin, dvs redovisning, organisation och marknadsföring. För att säkerställa att uppsatserna betygssätts på ett så likartat sätt som möjligt, har hon/han en examinatorskommitté till sin hjälp. Till grund för bedömningarna har respektive examinator samt examinatorskommittén den uppsatsversion som presenterades vid slutseminariet efter ev *mindre* kompletteringar. När uppsatsen är bedömd godkänd ska studentgruppen lämna in ett tryckt arkivexemplar till examinator och därefter registrera uppsatsen elektroniskt i DiVA.

Förutsatt att oppositioner samt obligatoriska seminarier genomförts med betyget godkänt, kommer hela uppsatskursen rapporteras som godkänd i LADOK. Om uppsatsen inte blir godkänd vid ordinarie examinationstillfälle, eller vid något av höstens två erbjudna tillfällen för omexamination, måste studenterna utarbeta en ny uppsats som examineras i samband med nästkommande års uppsatskurs.

Referenslista

- Backman, Jarl (2008). *Rapporter och uppsatser*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2003) *Seminarieboken – att skriva, presentera och opponera*. Lund: Studentlitteratur.
- Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2012) *Seminarieboken– att skriva, presentera och opponera*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, Alan & Bell, Emma (2011). *Business Research Methods*. 3. uppl. Oxford: Oxford University Press.
- Bryman, Alan & Bell, Emma (2011). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber.
- Ejvegård, Rolf (2009). *Vetenskaplig metod*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Gustafsson, Bengt, Hermerén, Göran & Petersson, Bo (2005). *Vad är god forskningssed?: synpunkter, riktlinjer och exempel*. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Högskolan Väst (2012), *Riktlinjer för examination på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan Väst*. [Elektronisk].
http://www.student.hv.se/dynamaster/file_archive/120626/d4fd36f1f0e88b9c23bfe9da5f7e9797/Riktlinjer%20examination%20juni%202012.pdf . [2012-11-26].
- Högskoleverket, (2012), *Kvalitetsutvärdering av företagsekonomi och närliggande huvudområden*, Stockholm .[Elektronisk].
<http://www2.hsv.se/download/kvalitet/foretagsekonomi-2011.pdf> . [2012-11-26].
- Jarrick, Arne & Josephson, Olle (1996). *Från tanke till text: en språkhandbok för uppsatsskrivande studenter*. 2.uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Lindstedt, Inger (2002). *Textens hantverk: om retorik och skrivande*. Lund: Studentlitteratur.
- Nyberg, Rainer & Tidström, Annika (red.) (2012). *Skriv vetenskapliga uppsatser, examensarbeten och avhandlingar*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Rienecker, Lotte & Stray Jørgensen, Peter (2002). *Att skriva en bra uppsats*. 1. uppl. Malmö: Liber.
- Umeå Universitet, (2012), *Manual* .[Elektronisk]
<http://www.usbe.umu.se/enheter/fek/student/uppsatsarbete/om-uppsatsarbetet/> .[2012-11-26].
- URKUNDS plagiathandbok* .
[Elektronisk].http://www.orkund.se/SE/documents/Urkund_s_plagiathandbok.pdf.
.[2012-11-26].

BILAGA 1: Tidsplan uppsatsarbete VT 2013

Vecka	Moment/inlämning
25/1	Introduktionsmöte, schema (EX)
7/2	Informationssökning, föreläsning och biblioteksövning – redovisning och organisation (KA)
8/2	Informationssökning, föreläsning och biblioteksövning - marknadsföring (KA)
Vecka 9	Denna vecka drop in-vägledning inför inlämningen av planeringsrapporten
8/3	Inlämning planeringsrapport via DisCo
Vecka13	Planeringsseminarium (EX)
11/4	Inlämning mittseminarierapport via DisCo
Vecka16	Mittseminarium (HL)
7/5	Inlämning granskningsseminarierapport via DisCo
Vecka 20	Granskningsseminarium (HL)
22 -27/5	Inlämning slutlig uppsats via DisCo
Vecka 23	Slutseminarium (EX)
Vecka 23	Avslutningsseminarium med prisutdelning för bästa uppsats
Vecka 26	Betyg fastslås senast
12/8	Inlämning omexamination vecka 35 via DisCo
Vecka 35	Omexamination för underkända uppsatser (EX)
2/12	Inlämning omexamination vecka 51 via DisCo
51	Omexamination för underkända uppsatser (EX)

EX=Examinator KA=Kursansvarig HL=handledare

OBS! Inlämningar efter deadline beaktas ej

BILAGA 2: Formella krav på slutrapporten – språk och formalia

I detta avsnitt anges de krav på språk och formalia som uppsatser i företagsekonomi vid Högskolan Väst ska uppfylla. Det gäller allt från vad som ska ingå i arbetet, som exempelvis en framsida och en innehållsförteckning, till hur du skriver referenser. Uppsatsen skall ge ett enhetligt intryck även om två personer skrivit tillsammans. Det är viktigt att rubriker, typsnitt, och tomrader är desamma genom uppsatsen. Uppsatsens layout och språk bidrar till att ”lyfta fram budskapet och öka trovärdigheten” (Björklund och Paulsson, 2003, s. 79)

Språk

Ett korrekt språk är en förutsättning för en godkänd uppsats då språket är författarens verktyg för att förmedla uppsatsens innehåll till läsaren. Den vetenskapliga stilen kännetecknas av att den är precis genom att termer och begrepp definieras, och att den är koncentrerad. Försök använda ett språk som är så enkelt och tydligt som möjligt, då ett onödigt komplicerat språk gör uppsatsen mer svårtillgänglig. Försök samtidigt undvika talspråk och chattspråk. Den vetenskapliga stilen kännetecknas också av att den är saklig och väl organiserad, dvs logiskt ordnad. Övergångar mellan uppsatsens olika delar förklarar för läsaren hur de olika delarna hänger samman och underlättar läsningen.

Det är alltså viktigt att den slutliga texten är väl genomtänkt och språkligt korrekt. För att skriva en bra text behöver du skriva om många gånger. Det är värt att kontinuerligt lägga ned tid på att jobba med språket under hela uppsatsprocessen och inte minst med slutlig redigering och korrekturläsning. Använd stavningskontroll i det ordbehandlingsprogram du använder, samt Svenska Akademiens ordlista som rättesnöre för stavning. Använd gärna en kompis för korrekturläsning och vänd dig till Språk och Textcentrum för att få stöd och hjälp i skrivandet.

En vetenskaplig uppsats innehåller ofta specifika facktermer och centrala *begrepp* och dessa bör definieras första gången de förekommer i texten. Detsamma gäller alla *förkortningar*, vilket görs genom att skriva ut hela ordet/alla orden följt av förkortningen inom parentes. När det gäller vedertagna förkortningar (t ex, etc, bl a, m fl) skall användningen vara konsekvent genom uppsatsen antingen skrivs orden ut (bland annat) eller så förkortas orden med mellanrum eller punkter: bl a eller bl.a. *Sidhänvisningar* skrivs s. 124 på svenska och p. 124 på engelska.

Ordet *man* används ofta i uppsatser, men undvik att använda ordet då det är svårt för läsaren att förstå vem ”man” egentligen är. Ersätt ”man” med det ord som avses eller skriv om meningen.

Vanligtvis skrivs uppsatser så att författaren växlar *tempus* mellan presens och imperfekt. Imperfekt förekommer i sammanfattning (vad som gjorts), introduktion- och teoriavsnitt (exempelvis vid granskning av tidigare forskning), samt metod och resultatavsnitt (undersökningen har genomförts). Presens kan användas i diskussionsavsnitt (Backman, 2008, s. 48).

Generellt skrivs *siffrorna 0–12* som bokstäver i stället för siffror i löpande text. I text där talen utgör en viktig del, som redovisning av vetenskapliga resultat, skrivs dock alla sifferuttryck med siffror. Decimaler avskiljs i svenskan med kommatecken (15,4%, 0,248 mm) och i engelskan med punkt (15.4%, 0.48 mm). Tusental skrivs på svenska med mellanslag, inte punkt (4 500), och på engelska med komma (4,500). Stora tal över en miljon är lättare att läsa om de skrivs med ordet miljon efter, istället för nollor. Måttenheter skrivs med siffror (1 cm, 10 kg).

Layout

Uppsatsen ska skrivas i A4 sidformat med *font* 12pt Times New Roman, enkelt *radavstånd* samt rak höger- och vänstermarginal. Över- och underkant ska ha 2,5 cm *marginaler*, medan sidorna ska ha 3 cm marginaler. Nytt stycke bildas genom att en blank rad lämnas mellan två olika stycken (inget indrag). Nytt kapitel börjar på ny sida. Uppsatsens *sidnumrering* startar vanligtvis från och med introduktionsavsnittet, som då blir sida 1. Titelsidan ingår inte i sidnumreringen. Sammanfattning och innehållsförteckning numreras antingen inte alls eller så med romerska siffror. Från och med introduktionskapitlet skall arabiska siffror användas. Eventuella bilagor ingår inte i den totala sidnumreringen utan sidnumreras för sig.

Uppsatsens kapitel byggs upp av olika avsnitt som är avdelade med underrubriker och stycken. Använd högst tre *rubriknivåer* (d.v.s. 1, 1.1, 1.1.1). Rubriken skall spegla innehållet i avsnittet och användas för att göra texten läsvänlig. Rekommenderade rubriknivåer skrivs i valfri font med fet stil 22 pt, 12 pt samt kursiv stil 12pt för nivå. Det är två tomma rader mellan ny rubrik och föregående stycke.

Använd vår institutionsmall *Titelsida* för uppsatsarbeten i företagsekonomi (se bibliotekets webbsida). Uppsatsens framsida skall innehålla titel, författarnas namn, ev studieinriktning, handledare, examinator och institutionen vid vilken uppsatsen är skriven, kursen i vilken uppsatsen ingår, termin och år. Titeln skall placeras i mitten av framsidan. Titeln bör innehålla de centrala begrepp som varit föremål för författarens intresse. Det är viktigt att välja en titel som dels täcker ditt syfte med undersökningen, dels lockar till läsning. Ibland kan det vara bra att ha både huvud- och underrubrik.

Uppsatsens *sammanfattning* och engelskspråkiga *abstract* placeras i nämnd ordning på var sin sida omedelbart efter titelsidan. En sammanfattning skall vara en självständig enhet i rapporten och omfatta högst en sida och visa hela rapportens innehåll: titel, författare, kurs, termin, problem, syfte, metod, teori, empiri, analys. Det är viktigt att den kan läsas självständigt från uppsatsen och att den även speglar uppsatsens resultat. (Notera att denna sammanfattning inte är samma sak som det sk abstract som du fyller i när du lägger in uppsatsen i DiVA). Tempus för sammanfattningen är imperfekt då det är en sammanställning av vad som redan gjorts. Texten i sammanfattningen skrivs alltid löpande utan avsnittsindelning.

Innehållsförteckningen innehåller upp till tre rubriknivåer. Sammanfattning och innehållsförteckning listas inte i innehållsförteckningen. Bilagor listas efter innehållsförteckningen exempelvis Bilaga 1: Frågeguide, Bilaga 2: Enkät. Om uppsatsen innehåller många figurer och/eller tabeller förekommer oftast även tabell- och figurförteckningar som placeras efter innehållsförteckningen. Dessa förteckningar

presenterar figurer och/eller tabeller i numerisk ordning, följt av figurtitel och sidnummer. Ibland förekommer även en lista över förkortningar.

Uppsatser innehåller ofta olika former av *figurer* (det vill säga illustrationer, grafer, diagram, bilder, och fotografier). *Tabeller* gör det möjligt att presentera omfattande data på ett överskådligt sätt. När du funderar över att använda en figur eller tabell i din uppsats ställ dig gärna frågan - tillförs något? Enligt Björklund och Paulsson (2003, s. 81) bör tabellen eller figuren vara överskådlig och begriplig, ha anknytning till brödtexten, ha numrering och figurtext, vara refererande samt vara enhetligt utformade genom uppsatsen. Varje figur och tabell ska vara numrerad och ha en figur/tabelltitel. Numrering sker löpande genom uppsatsen med arabiska siffror (inte kapitelbaserad numrering). I figur/tabelltexten som placeras under figuren/tabellen skrivs antingen förkortningen Fig.1 eller Figur 1 följt av figurtitel och källa.

Om en tabell är omfattande kan den placeras som bilaga. Reproduktion av figurer från andra källor regleras av upphovsrättslagen och kopieringsavtal. För att få använda figuren måste tillstånd införskaffas från upphovsmannen/upphovsmännen. Du måste då berätta vad du ska göra med bilden (syftet med användandet/var publicering ska ske). Se mer information om upphovsrätt på Bibliotekets webbsida. Om du vidareutvecklat någon annans figur ange detta som t ex ”Omarbetad från Jacobsen och Thorsvik, 2008, s. 106”.

Referenshantering enligt Harvardsystemet

Högskolan Väst använder Harvardsystemet för referenshantering. Information om Harvardsystemet finns på bibliotekets hemsida. Du bör ta del av denna information INNAN du skriver uppsatsen för att undvika onödigt merarbete med referenshantering. Det är viktigt att uppmärksamma att referenslistan skall stå i bokstavsordning i EN löpande lista oavsett källtyp. Dela alltså INTE upp referenslistan i olika källtypgrupper (artiklar, böcker mm).

BILAGA 3: Planeringsrapportens innehåll

Planeringsrapportens syfte är att visa hur författarna planerar att gå till väga för att genomföra uppsatsen. Planeringsrapporten kan också ses som ett första utkast till uppsatsen, eftersom de delar som ingår i planeringsrapporten också ingår i uppsatsen, dock i mer utvecklad form. Planeringsrapporten ska omfatta 5-6 sidor, och följande delar ska ingå:

1. **Försättsblad med preliminär titel.** Titeln ska vara kortfattad och tala om vad examensarbetet handlar om. Ange också författarnas namn samt termin och läsår.

2. **Bakgrund, problemdiskussion och forskningsfråga.** I det här avsnittet (som börjar på ny sida) ska författarna förklara varför de valt att studera ett visst område, och koppla det till ett företagsekonomiskt område eller resonemang. Intressanta områden att studera kan komma från författarnas egna intressen och erfarenheter, från tidigare kurser och kurslitteratur, från aktuell debatt och från externa uppdragsgivare, t ex företag och andra organisationer.

Avsnittet inleds med att författarna beskriver bakgrunden till det de vill studera. Bakgrunden kan vara förhållandevis bred och kan innehålla material från dagstidningar, kursböcker, vetenskapliga artiklar, mm. Därefter följer en problemdiskussion, där författarna smalnar av resonemanget. Med hjälp av det som tagits upp i bakgrunden preciserar författarna vad som är intressant att undersöka närmare och förklarar varför det är intressant. Slutligen mynnar problemdiskussionen ut i att författarna formulerar en forskningsfråga. Forskningsfrågan ska vara möjlig att besvara, ska formuleras i en mening, samt vara enkelt utformad.

3. **Syfte och avgränsningar.** Syftet och avgränsningarna följer efter forskningsfrågan. I syftet anger författarna vad de vill uppnå med uppsatsen, och hur den ska bidra till ökad kunskap på det valda området. Syftet ska vara konkret formulerat, och det ska vara formulerat så att det inte går att misslyckas med det – i den färdiga uppsatsen ska ju författarna visa att de uppfyllt syftet med undersökningen. Avgränsningar följer vid behov efter syftet, och författarna beskriver här vad som inte ska undersökas.

4. **Teoretisk referensram.** I uppsatsen ingår att genomföra en litteratursökning, främst genom att söka efter artiklar i vetenskapliga tidskrifter. I detta avsnitt redovisar författarna översiktligt den litteratur de planerar att använda, samt de sökord som använts.

5. **Metodbeskrivning och arbetsgång.** I det här avsnittet ska författarna, utifrån forskningsfrågan, föra en diskussion om vilken metod som är bäst lämpad för att genomföra undersökningen. I diskussionen bör val av ansats, urval och datainsamlingsmetod tas upp. Den planerade arbetsgången ska också beskrivas. Framför allt ska författarna beskriva vilket empiriskt material de behöver samla in och hur och när det ska göras.

6. **Tidsplan.** Författarna beskriver här schematiskt den tidigare beskrivna arbetsgången, dvs när uppsatsarbetets olika delar ska genomföras under terminen. Under det fortsatta uppsatsarbetet ska tidsplanen vid behov preciseras, förändras och uppdateras.

7. **Disposition.** Uppsatsens planerade upplägg visas i en preliminär innehållsförteckning.

BILAGA 4: Problematisering

I planeringsrapporten inleddes arbetet med att utveckla bakgrund, problemdiskussion, forskningsfråga och syfte. Detta arbete fortsätter och fördjupas vid författandet av uppsatsens första kapitel.

Avsikten med problematisering

Det första kapitlet ska beskriva vad som är uppsatsens undersökningsområde, sätta in det i ett större sammanhang, samt klargöra och motivera varför det är intressant att undersöka. Det sker genom en problematisering av det valda uppsatsämnet: Liksom i planeringsrapporten ska bakgrunden till det valda problemet redogöras för, och därefter leda fram till en problemdiskussion. Problemdiskussionen resulterar sedan i formuleringen av den forskningsfråga som skall besvaras i uppsatsen. Avslutningsvis följer syftesformuleringen. Denna process kan liknas vid en bred tratt som smalnar av mot en forskningsfråga.

Det inledande kapitlets struktur och innehåll

De delar som inledde planeringsrapporten återkommer även i uppsatsens första kapitel, som struktureras enligt följande rubriker:

- Bakgrund
- Problemdiskussion
- Forskningsfråga
- Syfte

Bakgrunden ska sätta in det valda undersökningsområdet i ett större sammanhang. I bakgrunden tar författarna upp sådant som visar på ämnets aktualitet, t ex material från aktuell debatt, egna observationer och erfarenheter eller nya forskningsrön funna i vetenskapliga artiklar. Vidare redogör författarna kortfattat för (en fördjupning sker sedan i teorikapitlet) vilken forskning som finns på området och vad den kommit fram till samt pekar på områden som ännu inte undersökts.

Problemdiskussionen ska visa varför det är relevant att undersöka det valda området. Ett problem är något som är olöst, obesvarat och/eller inte ännu belyst på ett tillräckligt tydligt sätt. I problemdiskussionen bör följande frågor diskuteras:

Vad: Vad består problemet i?

Varför: Varför är detta ett problem, och för vem?

Hur: Hur kan problemet lösas?

Om bakgrunden visar att det valda undersökningsområdet är något som för tillfället debatteras i media, om det är något författarna själva nyligen har erfarenhet av, och om det inte tidigare har studerats vetenskapligt, har författarna goda möjligheter att motivera varför ämnet är relevant att undersöka. Undersökningsområdet bör vara både praktiskt och teoretiskt motiverat.

Forskningsfrågan formuleras som ett resultat av problemdiskussionen. Den ska vara en konkret fråga, formulerad i en enda mening. När forskningsfrågan formuleras kan det vara till hjälp att fundera över om forskningsfrågan är möjlig enligt följande att:

- besvara
- undersöka vetenskapligt
- koppla till tidigare forskning
- besvara inom rimlig tid och med en rimlig arbetsinsats

Syftet följer efter forskningsfrågan. I syftet anger författarna vad de vill uppnå med uppsatsen och hur den ska bidra till ökad kunskap på det valda undersökningsområdet.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av det inledande kapitlet

Jobba hårt: Ett grundläggande tips vid författandet av det första kapitlet är att lägga en hel del tid och kraft på just detta kapitel. Att inleda uppsatsarbetet med att genomföra en omfattande litteratursökning hjälper författarna att öka sina kunskaper om problemområdet, vilket underlättar arbetet med att problematisera och formulera en konkret forskningsfråga.

Allt hänger ihop: Arbetet med uppsatsen går betydligt lättare om problematiseringen är noggrant genomförd och forskningsfrågan är konkret och tydlig - en välformulerad och konkret forskningsfråga är faktiskt avgörande för kvaliteten på uppsatsen. Det beror på att problemområdet och forskningsfrågan styr vilken teoretisk referensram som ska användas, vilket empiriskt material som ska samlas in och vilka metodval som är bäst lämpade för att göra detta. Det är dessutom omöjligt att analysera och dra slutsatser utifrån det insamlade materialet utan en tydlig forskningsfråga – om författarna inte har klart för sig vad de ska göra är det väldigt svårt att göra något alls.

Kontinuitet: Det första som händer i uppsatsen är att problemområdet och forskningsfrågan presenteras. Det är i det fortsatta uppsatsarbetet viktigt att hålla fast vid dem för att skapa en logisk följd i de efterföljande kapitlen och för att hålla en ”röd tråd” genom uppsatsen. Författarna bör således undvika utvikningar i metod och teori som saknar koppling till forskningsfrågan. Ett tips är därför att då och då under uppsatsarbetet gå tillbaka till inledningskapitlet för att hålla fast vid det ursprungliga problemområdet och forskningsfrågan. Har författarna kommit ifrån ämnet måste de göra justeringar så att den röda tråden bibehålls.

Håll bedömningen i bakhuvudet: Som nämns i kapitel 6 bedöms uppsatsen enligt Högskoleverkets normer för kvalitetsutvärdering. De bedömningsgrunder som är relevanta för uppsatsens första kapitel, tillsammans med vilka av kapitlets delar de i grova drag motsvaras av, visas i tabellen nedan. Vid bedömningen tittar examinator på hur väl problematiseringen och formuleringen av forskningsfrågan har genomförts samt dess teoretiska och praktiska förankring. Även kreativitet och originalitet i valet av problemområde beaktas.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Motsvaras ungefärligen av
Identifiering och formulering av problem	Problemdiskussionen ska vara koncis, genomtänkt och strukturerad. Den ska utmynna i en tydlig och motiverad forskningsfråga som självständigt identifierats och skapats av författaren.	Problemdiskussion och forskningsfråga.
Problematiseringens relevans	Valet av problem ska vara relevant med avseende både på tidigare kunskaper/studier inom området och på dess betydelse för yrkesliv, samhällsfrågor och/eller kunskapsutveckling. Valet ska motiveras och studieobjekt definieras.	Bakgrund och problemdiskussion
Syfte inklusive avgränsningar	Uppgiften ska vara preciserad och avgränsad så att den är genomförbar och så att det går att avslutningsvis läsa ut resultatet. Syftet ska ha ett generellt intresse utöver uppsatsskrivande	Syfte

Tabell 3. Bedömningsgrunder – det inledande kapitlet

Röda tråden: Som tabellen visar överlappar de olika delarna i kapitlet varandra i bedömningen. Det är därför viktigt att tänka på att de olika delarna inte ska författas var för sig utan arbetet med den ena delen ska följa på arbetet med den andra. På samma sätt som hela uppsatsen måste vara enhetlig och följa en logisk struktur, måste inledningskapitlets olika delar hänga ihop: Det som tas upp i bakgrunden måste bearbetas i problemdiskussionen för att sedan kokas ned till en forskningsfråga och slutligen speglas i syftet.

BILAGA 5: Metod

I planeringsrapporten inleddes arbetet med metoddiskussionen. Detta arbete fortsätter och fördjupas vid författandet av uppsatsens metodkapitel.

Avsikten med metod

I metodkapitlet beskriver författarna hur de gått tillväga för att genomföra uppsatsen. Syftet med det är att visa att de metoder som valts är lämpliga med avseende på det valda problemområdet och den formulerade forskningsfrågan samt för att möjliggöra granskning av uppsatsen.

Metodkapitlets struktur och innehåll

I metodkapitlet ska följande delar diskuteras och motiveras:

- Vetenskapligt synsätt
- Undersökningsansats
- Datainsamling
- Analysmetoder
- Källkritik
- Tillförlitlighet/Validitet

Vetenskapligt synsätt: I detta avsnitt beskriver författarna sin grundläggande syn på hur världen är beskaffad, hur de skaffar sig kunskap om den samt hur denna syn påverkat valet av tillvägagångssätt, datainsamlingsmetod och analys av data. Ett grundkrav är att författarna anger om de har en kvalitativ eller kvantitativ inriktning.

Undersökningsansats: I det här avsnittet beskriver författarna vilken ansats de valt för att genomföra sin undersökning, dvs hur de lägger upp datainsamlingen. Ett kvantitativt angreppssätt leder vanligtvis till att även en kvantitativ undersökningsansats används, t ex att genom en surveyundersökning undersöka många enheter, medan ett kvalitativt angreppssätt ofta innebär att författarna t ex väljer att göra en intervjustudie med få enheter.

Datainsamling: Här beskriver författarna hur de genomfört datainsamlingen, både avseende litteratursökning (sekundärdatainsamling) och insamling av empiriskt material (primärdatainsamling). Viktiga punkter att diskutera är valet av datainsamlingsmetod och motiven till det samt alternativa datainsamlingsmetoder. Urvalet och dess omfattning ska diskuteras och motiveras, och problem som uppstått vid datainsamlingens genomförande ska redovisas tillsammans med en beskrivning av hur författarna har gått tillväga för att lösa dem.

Det finns flera olika slags datainsamlingsmetoder för studier i företagsekonomi. Beroende på vilket undersökningsobjekt studien har och vilka frågor som skall besvaras, passar olika datainsamlingsmetoder mer eller mindre bra. Författarna avgör vilken metod som fungerar bäst för att besvara forskningsfrågan. Valet av metod skall förklaras och motiveras för att övertyga läsaren om att valet är förnuftigt och för att visa

att valet har gjorts på ett medvetet sätt (se t ex Bryman och Bell, 2011).

Analysmetoder: Här redovisas en diskussion kring databearbetning och tillvägagångssätt i analysen, kopplat till valet av ansats.

Källkritik: Författarna ska föra en diskussion kring de källor som använts. Bland annat ska källornas kvalitet och aktualitet diskuteras, av vem de framställts samt av vilken orsak och för vem.

Tillförlitlighet/validitet: Avslutningsvis ska författarna föra en diskussion om studiens reliabilitet och validitet (om det är en kvantitativ studie) alt om dess tillförlitlighet och överförbarhet (vid en kvalitativ studie).

Några tips och saker att tänka på vid författandet av metodkapitlet

Fokus på egna metodval: Metodkapitlet ska beskriva författarnas metodval. För att undvika att metodkapitlet förvandlas till ett referat över metodlitteratur, bör författarna börja varje avsnitt i kapitlet med att beskriva sina egna val och därefter använda metodlitteratur som stöd i diskussionen kring motiven till sina val. Samtliga val som är betydelsefulla för studiens genomförande måste motiveras med sakargument som ligger utanför författarnas eget tyckande och upplevelse.

Koppla till problemområde och forskningsfråga: Metodkapitlet ska beskriva hur författarna gått tillväga för att genomföra sin uppsats. Kapitlet beskriver alltså i själva verket hur författarna gått tillväga för att besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet. En återkommande diskussion bör därför föras i kapitlet som kopplar de valda metoderna till problemområdet och forskningsfrågan. Då visar författarna att valen är en konsekvens av problemställningen och ser till att bibehålla kontinuitet i uppsatsen.

För vem genomförs uppsatsen? Vid alla presentationer av arbetet, såväl muntliga som skriftliga, t ex när författarna tar kontakt för intervjuer och andra former av datainsamling, skall det klart framgå att det handlar om ett examensarbete. Det skall också tydligt framgå om det finns någon särskild uppdragsgivare för undersökningen för att undvika att författarna uppfattas som vilseledande.

Anonymitet: De som intervjuas eller på annat sätt lämnar information till uppsatsen skall få tillräcklig information för att de ska kunna ta ställning till huruvida de vill delta. Undersökningar skall genomföras och rapporteras så att deltagarna i en studie inte drabbas av problem genom sitt deltagande. Om författarna är osäkra på vad som är lämpligt bör frågan diskuteras med handledare.

Tänk också på att den godkända uppsatsen vid publiceringen i DiVa kommer att bli en offentlig handling och sökbar på nätet. Det är därför viktigt att författarna funderar över vilka data som kan respektive inte kan presenteras samt om deltagarna bör anonymiseras. Möjliga intervjupersoner skall i samband med att de tar ställning till om de vill delta i undersökningen informeras om att materialet kommer att vara tillgängligt för allmänheten.

När det gäller anonymitet är det viktigt att skilja på en situation där fiktiva namn används, men där det är möjligt för den insatte att förstå vilket företag eller vilka individer det handlar om, och en anonymisering där identifikation är omöjlig eller mycket svår.

Datainspektionens hemsida anger bl a vad som gäller för forskning (se Gustafsson, Hermerén och Pettersson, 2004).

Det går oftast att garantera fullständig anonymitet för undersökta personer eller företag, om det är en förutsättning för att undersökningen skall kunna genomföras. Detta innebär bl a att primärmaterial, t ex enskilda respondenters svar, inte får överlämnas till uppdragsgivare eller andra. Om anonymitet eller sekretess önskas kan det vara lämpligt att det formuleras ett skriftligt avtal. Önskemål eller krav på anonymitet och avtal om detta skall alltid diskuteras i förväg med och godkännas av handledaren.

Konfidentiella uppsatser är inte tillåtna, eftersom alla examensarbeten är offentliga handlingar. Det är inte heller tillåtet att ha hemliga bilagor till uppsatsen.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av metodkapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för metodkapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Redogörelse och motivering för vald design	Metodvalets för- och nackdelar ska diskuteras samt begränsas till problemrelevanta aspekter. Genomförandet ska vara uppenbart och kontrollerbart för läsaren.	Dessa diskussioner ska föras genom hela metodkapitlet, dvs återkomma vid redovisningen av resp. metodval. Samtliga val skall motiveras med sakargument.
Designens relevans med hänsyn till problem, modell och data	Den valda metoden ska motiveras och kopplas till problem, teori och modell.	
Redogörelse för insamling och analys av material och data	Redogörelsen för insamling och analys ska vara konsistent och författaren ska visa medvetenhet om hur bl a kvantitativa och kvalitativa analysmetoder används beroende på vald ansats.	

Tabell 4. Bedömningsgrunder – metodkapitlet

Tänk alltså på att genomgående motivera och diskutera alla metodval. Om uppsatsen t ex innehåller två delstudier, ska alla metodval redovisas för respektive delstudie.

BILAGA 6: Teoretisk referensram

I planeringsrapporten inleddes arbetet med val av litteratur, och i inledningskapitlet beskrevs de teoretiska utgångspunkter som problemdiskussionen baserades på. I kapitlet där den teoretiska referensramen presenteras är det bl a dessa utgångspunkter som behandlas i en fördjupad diskussion.

Avsikten med teoretisk referensram

I den teoretiska referensramen presenteras och diskuteras tidigare studier och teori på det valda problemområdet i relation till uppsatsens forskningsfråga. Syftet med det är att visa hur tidigare studier och teori kan bidra till att besvara uppsatsens forskningsfråga samt uppfylla dess syfte.

Teorin gör att författarna slipper göra om allt från början, eftersom andra redan har studerat det valda problemområdet i något avseende. Teorin bidrar till att ge struktur åt hur författarna kan tänka kring problemområdet och hjälper dem att skilja på vad som är väsentligt och oväsentligt att ta upp.

Teorikapitlets struktur och innehåll

I teorikapitlet ska följande delar ingå:

- Val av insamling av litteratur (dvs teori), där följande delar skall beskrivas utförligt:
 - Litteratursökningens genomförande
 - Problem vid litteratursökningen
 - Motivering av teorivalets omfattning
 - Motivering till valet av teori
- Refererat av vald litteratur/teori (där en indelning i flera avsnitt med underrubriker oftast är nödvändig)
- Utveckling av analysmodell samt tillhörande undersökningsfrågor.

Insamling av litteratur: I det här avsnittet beskriver och motiverar författarna hur de gått tillväga när de sökt relevanta tidigare studier och teori. De ev problem som tillstött under insamlingen ska redogöras för, liksom för hur sådana problem hanterats. Litteratursökningens omfattning ska motiveras, liksom valet av teori. När författarna redogör för varför de valt viss litteratur, skall anknytning ske till det valda problemområdet och forskningsfrågan.

Informationsmängden och de elektroniska sökmöjligheter som finns tillgängliga avseende vetenskaplig litteratur gör det nödvändigt att på ett tidigt stadium avgränsa vilket material som behövs och vilket område som skall studeras. Om författarna skall söka i databaser är det av avgörande betydelse att ha väl avgränsade söktermer, annars är risken stor att förlora sig i stora mängder information.

Den litteratur där författarna finner teori består vanligtvis av:

- Forskning, som avrapporteras i form av en avhandling eller artiklar i vetenskapliga tidskrifter
- Forskningsöversikter och synteser som går igenom tidigare forskning inom ett visst område
- Utredningar som förutom att redovisa data också diskuterar t ex samband.

Referat av vald litteratur/teori: I det här avsnittet skall författarna visa att de har kunskap om relevant teori och tidigare studier inom uppsatsens problemområde. Att referera innebär att författarna *med sina egna ord*, utifrån den egna problemdiskussionen och forskningsfrågan, återger innehållet i en text. Ett tips är att först notera en texts huvudpunkter och sedan utgå från dem när referatet skrivs. Med en texts huvudpunkter menas nyckelord och uttryck som den omgivande texten beskriver eller förklarar andemeningen av.

Analysmodell: Referatet av relevant teori skall följas av en diskussion kring den presenterade teorin, kopplat till den egna uppsatsens problemområde och forskningsfråga. Diskussionen skall mynna ut i författarnas egen analysmodell och hur den är knuten till det fortsatta arbetet.

I det här avsnittet skall författarna visa prov på kritiskt tänkande i förhållande till den presenterade litteraturen. Författarna argumenterar för och emot de presenterade teorierna, utifrån den egna forskningsfrågan: Kanske kan författarna använda vissa aspekter av en teori och samtidigt bortse från andra, kanske kan de kombinera flera teorier eller delar av flera teorier för att skapa ett arbetsredskap, dvs en analysmodell, som passar för den egna forskningsfrågan. Analysmodellen kan dels utgöras av en figur eller liknande som författarna skapat utifrån teorin, dels av att författarna utarbetar ett antal undersökningsfrågor.

Utifrån analysmodellen konkretiserar författarna sitt informationsbehov, dvs fastställer vad de behöver ta reda på för att besvara undersökningsfrågorna. Utifrån informationsbehovet genomför författarna sedan den empiriska undersökningen.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av teorikapitlet

Vem säger vad: Var noga med att skilja på uppsatsförfattarnas egna åsikter och den refererade texten. I längre referat måste läsaren då och då påminnas om att texten är ett referat, vilket kan göras genom att använda referatmarkeringar:

Vid refererat: Använd referatmarkeringar som exempelvis *menar, anser, hävdar, påpekar, understryker, påminner om, gör gällande, förklarar, framhäver, insisterar, tycker, diskuterar, betonar, meddelar, belyser, försäkrar, berättar, utreder, påtalar* och *påstår*. Då signalerar författarna att det inte är deras egna idéer de presenterar. Använd referenser enligt Harvardsystemet.

Vid citat: Använd Harvardsystemet, ange sidnummer.

Undvik plagiering: Plagiering kan uppkomma oavsiktligt när författarna har för bråttom och glömmar bort att se till att det syns vad som är citat och varifrån det är taget. Det ska tydligt framgå vad som är författarna egna ord och tankar och vad de har hämtat från andra källor. Plagiering undviks genom att författarna med egna ord uttrycker vad någon annan har skrivit och samtidigt uppger källa i den löpande texten (källhänvisning). Ytterligare källinformation anges i referenslistan. Information om hur du skriver källhänvisningar och referenslista finns på bibliotekets hemsida.

Högskolan är skyldig att anmäla plagiat där det finns grundad misstanke om fusk till disciplinnämnden. Fällning i disciplinnämnden kan resultera i en temporär avstängning från studierna. Institutionen använder ett särskilt databaserat system, vilket går under benämningen Urkund, för att kontrollera huruvida studenternas texter, t ex uppsatser, innehåller plagiat. Samtliga uppsatser ska skickas till Urkund före slutseminariet (se Högskolan Väst, 2012; Urkund, 2012).

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av teorikapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för teorikapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Motsvaras ungefärligen av
Förtrogenhet med teoretiskt tänkande	Inkluderar bl a förmåga att skilja mellan begrepps teoretiska och vardagliga betydelse.	Ett motiverat och genomtänkt referat av teori och tidigare studier.
Tidigare relevant forskning	Tidigare viktiga arbeten inom det valda problemområdet ska vara identifierade, och arbetet anknutet till befintlig teori- och begreppsbyggnad.	Motiverade val av vetenskaplig litteratur. Referat av teori och tidigare studier
Analysmodell med operationalisering av begrepp	Ska visa förmåga att välja och vid behov anpassa en användbar begreppsapparat som knyter an till tidigare relevant forskning och som uttryckligen används för behandlingen av det valda problemet. Begreppen ska uttryckas så att de kan definieras och/eller observeras. Valet av begrepp (teori, modell, tidigare studier) ska göras med koppling till problemet.	En analysmodell som skall användas för att strukturera empiri och analys.

Tabell 5. Bedömningsgrunder – teorikapitlet

Liksom i metodkapitlet är det alltså viktigt att genomgående motivera och diskutera alla val för att visa att de valda teorierna är relevanta för studiens problemområde och forskningsfråga.

BILAGA 7: Empiri

Empiriavsnittet är det första kapitlet som inte förekommer i någon form i planeringsrapporten, eftersom det är ett resultat av den planerade och nu genomförda uppsatsen.

Avsikten med empirikapitlet

I empirikapitlet redovisas all data som samlats in för att besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet, dvs all data som skall utgöra grunden för analysen och slutsatserna.

Kapitlets struktur och innehåll

Empirin kan presenteras olika sätt, men några förslag på rubriker är:

- Empiripresentationens struktur
- Presentation av empiriska data
- Sammanfattning av empiriska data (sammanfattning av kapitel)

Empiripresentationens struktur: I ett inledande avsnitt beskriver författarna hur det fortsatta kapitlet är upplagt. Vanligtvis väljer författarna att strukturera empirin enligt den analysmodell som presenterades i teorikapitlet. Det är också viktigt att se till att kapitlet struktureras på ett sätt som tydligt visar hur forskningsfrågan besvaras och som bäst överensstämmer med gjorda metodval.

Presentation av empiriska data: All data som utgör grund för analysen ska redovisas, men författarna måste troligvis även utesluta mindre intressant information från presentationen för att kunna behålla fokus på det som är relevant. Det måste också tydligt framgå varifrån all information kommer: Oavsett vilka resultat som lyfts fram är det viktigt att beskriva vilka observationer, intervjuvar, enkätdata eller annan datamängd resultaten bygger på.

För att förtydliga texten kan författarna använda sig av citat som tillför texten intressant information och tabeller som lyfter fram de viktigaste resultaten.

Sammanfattning: Avslutningsvis sammanfattas den presenterade empirin, med betoning på de viktigaste resultaten.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av empirikapitlet

Håll kvar den tanken: Vid författandet av empirikapitlet brukar författarna komma fram till en mängd intressanta idéer och slutsatser, men dessa måste sparas till analyskapitlet. I empirikapitlet ska enbart insamlad data presenteras. Ett tips är att författarna varje gång de får nya idéer kring hur data kan analyseras för in dessa i ett separat dokument, som sedan kan komma till användning vid författandet av analyskapitlet.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av empirikapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för empirikapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Avrapportering	Avrapportering av det empiriska materialet ska vara systematisk, med strukturkoppling till den valda analysmodellen.	Presentationen struktureras på ett genomtänkt sätt

Tabell 6. Bedömningsgrunder – empirikapitlet

Vid bedömningen granskas alltså huruvida empiripresentationen är tydlig och systematisk, men också på aspekter såsom huruvida empirimängden är tillräcklig i förhållande till problemområdet och forskningsfrågan samt om empiripresentationen är logisk utifrån den valda metoden.

BILAGA 8: Analys och tolkning

Detta avsnitt förekommer inte i någon form i planeringsrapporten, eftersom det liksom empirikapitlet är ett resultat av den planerade och nu genomförda uppsatsen. Observera att analys och tolkning kan ha olika innebörder beroende på valt forskningsområde, vilket kan diskuteras vidare med handledaren. I bilagans fortsatta text används termen analys, underförstått att både analys och tolkning avses.

Avsikten med analys kapitlet

I analyskapitlet kopplar författarna samman det som presenterats i empirikapitlet med det som presenterats i teorikapitlet. Analysen kan syfta till att undersöka samband mellan olika faktorer, identifiera mönster, jämföra olika tolkningar eller alternativ och utveckla ny teori.

Analyskapitlets struktur och innehåll

I likhet med empirikapitlet bör analyskapitlet struktureras enligt den analysmodell som presenterades i teorikapitlet. Kapitlet skall tydligt visa hur forskningsfrågan besvaras på ett sätt som bäst överensstämmer med gjorda metodval. Analysen skall alltså genomföras på ett sätt som stämmer överens med problemområdet, forskningsfrågan och vald metod. Analyskapitlet ska inte upprepa informationen från empiri- och teoriavsnitten, utan beskriva en tolkning av resultaten, som är baserad på teori och på empiri. Detta skall ske systematiskt utifrån analysmodellen, och det skall tydligt framgå vad som är analys, vad som är empiri och vad som är teori.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av analyskapitlet

Våga ta ställning: Många studenter känner en viss ovana vid att redogöra för egna åsikter och ställningstaganden, men i analyskapitlet skall de göra det. Vid det här laget i uppsatsprocessen är faktiskt författarna de som är mest insatta i just deras problemområde, och de är fullt kapabla att inneha välgrundade åsikter om det insamlade materialet. Tricket är att i argumentationen söka stöd i teorin för sina tankar.

Om det inte stämmer: Om författarna finner resultat som inte har stöd i teorin bör de ändå lyfta fram det och då tillsammans med en grundlig diskussion kring hur detta kan vara möjligt: kan det bero på tidigare studiers beskaffenhet, på de egna metodvalen, eller på att området är utforskat?

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av analyskapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för analyskapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Analys och tolkning kopplade till använda teorier, begrepp och metod	Analysen och tolkningen av materialet ska vara strukturerad och systematisk.	Analysen struktureras på ett genomtänkt sätt, i enlighet med analysmodellen och vald metod, samt kopplat till teori.

Tabell 7. Bedömningsgrunder – analyskapitlet

Vid bedömningen granskas huruvida analysen är rimlig utifrån det valda problemområdet, forskningsfrågan samt vald metod. Granskningen omfattar även huruvida analysen är kopplad till teori och tidigare studier samt huruvida data som både talar för och emot den befintliga tolkningen diskuteras.

BILAGA 9: Slutsats

Slutsatserna förekommer inte i planeringsrapporten, eftersom de liksom empiri- och analyskapitlen är ett resultat av den genomförda uppsatsen.

Avsikten med slutsatskapitlet

I slutsatskapitlet återknyter författarna till uppsatsens forskningsfråga och syfte, för att visa att de har besvarats respektive uppfyllts. Slutsatskapitlet syftar vidare till att ge en snabb överblick över uppsatsens innehåll och dess huvudsakliga budskap.

Slutsatskapitlets struktur och innehåll

Slutsatsen skall innehålla följande delar:

- Slutsats
- Reflektion över studiens genomförande
- Förslag till fortsatta studier

Slutsats: I det här avsnittet diskuterar författarna de resultat och slutsatser de kommit fram till samt visar hur forskningsfrågan besvarats och syftet uppfyllts. Ibland innehåller slutsatserna rekommendationer till t ex företag. Dessa bör särskiljas från slutsatserna genom en egen rubrik.

Reflektion över studiens genomförande: I det här avsnittet gör författarna en metodologisk utvärdering av uppsatsen och diskuterar varför de fått fram ett visst resultat samt vilka begränsningar och förtjänster som finns i materialet.

Förslag till fortsatta studier: Efter den metodologiska reflektionen följer ett avsnitt där författarna ger förslag på intressanta problemområden som inte täcks in av uppsatsen, men som förtjänar att undersökas vidare.

Några tips och saker att tänka på vid författandet av slutsatskapitlet

Lägg ned tid och kraft: Det sista kapitlet författas i många fall under tidspress i slutet av uppsatsprocessen. Ett tips är att ändå försöka lägga en hel del tid på slutsatserna, eftersom de ofta är det enda som blir läst i en uppsats. För att slutsatserna ska göra resten av uppsatsen rättvisa, kan det därför vara värt att lägga lite extra energi på kapitlet.

Lyft fram det viktigaste: Även i slutsatserna kan författarna lyfta fram de allra viktigaste resultaten i en tabell eller liknande.

Bedömningen är viktig att ha i åtanke vid författandet av slutsatskapitlet. I tabellen syns bedömningsgrunderna för slutsatskapitlet.

Bedömningsgrund	Förtydligande	Syns i kapitlet genom att
Slutsatser relaterade till syfte och forskningsfråga	Resultat och slutsatser ska vara begripliga och diskuteras med avseende på trovärdighet, giltighet och relevans, samt besvara hur syftet uppfylls.	Besvara forskningsfrågan och uppfylla syftet

Tabell 8. Bedömningsgrunder – slutsatskapitlet

Vid bedömningen granskas huruvida forskningsfrågan har fått ett rimligt svar, huruvida slutsatser och rekommendationer är kopplade till forskningsfrågan, huruvida rekommendationer och förslag till ytterligare forskning verkar vara sprungna ur analysen samt huruvida studiens bidrag beskrivs.

HÖGSKOLAN VÄST
Institutionen för ekonomi och IT
Avdelningen för företagsekonomi
461 86 TROLLHÄTTAN
Tel 0520-22 30 00
www.hv.se